

kazy se doručují do konce každého kalendářního roku — § 6, a poplatky jsou splatny předem — § 10.

2. Dávka z nájemného (č. j. 1746-fin. 3/34, viz Pravidla), má již povahu jinou a blíží se dani činžovní, jest vyměřována ze stejného základu jako daň činžovní, objekt, osvobozený od daně činžovní jest osvobozen i od dávky z nájemného atd. Zdálo by se tedy, že ve smyslu citovaného rozhodnutí NS měl by kupující nésti teprve dávky, vyměřené souběžně s daní činžovní na berní rok 1942 (tedy to, co platil v kalend. r. 1941 na dávky, že mu měl nahraditi prodávající).

Dávka z nájemného byla upravena zajisté podle vzoru domovní daně činžovní, ve smyslu zákona o daních přímých č. 76/1927 Sb. V době jejího zavedení ovšem platil původní zákon č. 76/1927 Sb., kde ještě rok kalendářní byl totožný s rokem berním, kdy se daň vyměřovala za tento, uplynulý rok a již v tomto roce byla kvartálně napřed splatna (srv. §§ 148, 269, 270 zák. č. 76/1927 Sb.). Zákonem č. 226/1936 Sb. byl berní rok posunut o 1 rok a tím se vlastně i přímé daně staly (chápano s dřívějšího hlediska, pro poplatníka) splatnými »pozadu«.

Tato novelisace netýká se však obecních dávek, které byly formálně upraveny zvláštním zákonem (resp. na základě zmocňujícího zákona č. 329/1921 Sb.). Rozdíl vynikne na tomto příkladu: Budova (neosvobozená od činžovní daně a dávek obecních) bude dokončena právě 1. I. 1941 a bude ihned pronajata: Domáci začne platiti daň činžovní až po doručení platebního rozkazu na berní rok 1942 a bude-li mu doručen až na př. 10. VII. 1942, zaplatí jen $\frac{3}{4}$ předpisu. Na obecní dávku z nájemného však musí ihned 1. I. 1941 složit poměrnou splátku, resp. po doručení plateb. předpisu — na př. 10. VII. 1942, musí zaplatiti celý předpis plus $\frac{3}{4}$. Od r. 1936 nastalo tedy rozdvojení: a) platby na daň činžovní, konané v r. 1941, jsou platbami na berní rok 1941, tedy »z výtěžku« 1940, a má je proto nésti prodávající, b) kdežto platby na dávku z nájemného, konané v r. 1941, jsou již platbami na berní rok 1941 ve smyslu původního znění zák. č. 76/1926 Sb., tedy, za kalendářní rok 1941 — a musí je proto nésti kupující.

(De lege ferenda bylo by ovšem záhodno upravití dávku z nájemného nyní po způsobu zákona o daních přímých, t. j. i zde posunouti rok berní kupředu.)

Antonín Špaček.

Po časopisech.

Souhlas úřadu práce k rozvázání pracovního poměru.

V Pracovním právu 12, XIV, z prosince 1941, obrací se Dr Karel Srna v článku »Zánik pracovního poměru a souhlas Úřadu práce« proti registrovaným*) již způsobům výkladu vl. nařízení č. 46/41 Sb.

Uvádí:

»Při řešení otázky, kdy není souhlasu úřadu práce potřebí, bylo všemi autory, touto věcí se dosud zabývajícími, zdůrazňováno, že oproti předchozímu stavu (vlád. nař. č. 323/39) se nyní (vlád. nař. č. 46/41) vyžaduje souhlas úřadu práce i při rozvázání pracovního poměru dohodou smluvních stran (tak na příklad Shejbal: Změny v omezení výměny pracovního místa »Pracovní právo« roč. XIV., čís. 8; Dr. J.

*) Právní prakse 1/VI, str. 29.

Albert: Řízení práce, tamtéž, atd.). Že takovéto dohody zákonodárce souhlasu úřadu práce podrobiti chtěl, jest docela možné. Tak vlád. nař. 323/39 mluví ve svém nadpise, že svými ustanoveními omezuje zrušování pracovních poměrů, kdežto část II. vlád. nař. 46/41 mluví už obecně o omezení výměny pracovního místa. Hlavně však dlužno upozorniti na to, že § 2, odst. 2, čís. 1, vlád. nař. č. 323/39, který vylučoval z nutnosti souhlasu úřadu práce případy, kdy došlo ke zrušení i pracovního poměru dohodou stran, byl vynechán v § 16 vlád. nař. 46/41, který je jinak recepcí onoho § 2 vlád. nař. 323/39. Dá se tedy docela dobře připustit, že zákonodárce nutnost souhlasu úřadu práce i pro tyto případy uzákoniti chtěl. Zda ovšem obsah vl. nař. 46/41 tomuto úmyslu a cíli odpovídá, je jiná otázka a na ni dlužno podle mého mínění odpověděti záporně.

Z § 16 vl. nař. 46/41 se nedá vyvoditi, že by k platnosti dohody o zániku pracovního poměru bylo potřebí souhlasu úřadu práce. Tento předpis totiž stanoví v odst. 2, č. 1, že souhlasu není třeba při rozvázání pracovního poměru, může-li být podle platných předpisů pracovní (učební) poměr zrušen bez dodržení výpovědní lhůty. Argumentem a contrario plyne z této dikce pouze tolik, že souhlasu úřadu práce je potřebí, končí-li pracovní poměr s dodržením výpovědní lhůty. S dodržením výpovědní lhůty končí však pracovní poměr jen výpovědí, poněvadž tu nemůže být pracovní poměr bez dodržení této lhůty rozvázán. Plyne tedy z toho, podle mého mínění, že k rozvázání pracovního poměru je jen tehdy třeba úředního souhlasu, děje-li se výpovědí.

Jsem si vědom, že jsem s tímto svým názorem v odborné literatuře, pokud mohu přehlédnouti, osamocen, myslím však přesto, že jen tento výklad odpovídá znění zákona. Neboť jak odůvodniti, že jest nutný souhlas úřadu práce k výpovědi i tehdy, může-li podle znění smlouvy pracovní poměr být vypověděn ihned bez udání důvodů a bez dodržení jakékoliv lhůty. Že souhlas nutný je, uznává se celkem shodně (tak na příklad JUC Karel Shejbal v cit. článku),

ale bez dalšího odůvodnění a přece zde pracovní poměr končí bez dodržení výpovědní lhůty, takže by podle znění § 16, odst. 1, souhlasu zapotřebí nebylo. Naproti tomu interpretujeme-li dotyčné ustanovení tak, že k výpovědi vůbec je potřebí souhlasu úřadu práce, ale jen k ní, pak je i k podání výpovědi souhlas nutný.

Dále nevzali v úvahu zastánci opačného mínění otázku zániku pracovního poměru smrtí zaměstnance. Tak cituje na příklad Shejbal mezi případy, kdy pracovní poměr může být skončen bez dodržení výpovědní lhůty a tedy bez souhlasu úřadu práce jen ustanovení § 1162a) a 1162b) obč. zák. (pravděpodobně citován omylem jen § 1162 obč. zák.), dále §§ 33 a 34 zák. 156/34 a §§ 82 a 82 a) živ. řádu, nikoliv však na příklad ustanovení § 83, odst. 1 živn. řádu, podle něhož zaniká pracovní poměr smrtí zaměstnancovou. Poněvadž se tedy mezi případy zániku, kdy souhlasu není potřebí, smrtí zaměstnancova necituje, znamenalo by to, že by bylo potřebí souhlasu úřadu práce i tehdy, končí-li pracovní poměr smrtí zaměstnancovou. Že však takový názor je neudržitelný, je patrné na první pohled.

Pracovní poměr může být dále sjednán na určitou dobu (na př. § 1158 obč. zák.). Podle dosud platných předpisů pak končí pracovní poměr uplynutím této doby. I zde tedy jde o skončení pracovního poměru bez dodržení výpovědní lhůty, a opět, poněvadž na příklad citovaný autor tento případ re-subsumuje pod ustanovení § 16, odst. 2, č. 1, vlád. nař. 46/41, zdá se, že s jeho hlediska by se souhlas i v takovém případě vyžadoval. Vždyť přece ujednání smlouvy pracovní s určitým trváním je dáno do »libovůle smluvníků« (viz citovaný článek), které mělo být vlád. nař. 46/41 zabráněno v oblasti řízení práce. Podle mého názoru není takový souhlas v tomto případě nutný, poněvadž nejde o výpověď. Tento názor byl právě nedávno potvrzen legální interpretací ministerstva sociální a zdravotní správy, vydanou na základě dotazu Národní odborové ústředny zaměstnanecké a publikovanou v denním tisku. V tomto výkladu

se uvádí doslova (cituji podle »Moravské orlice« ze dne 26. října 1941):

»Naší vyhláškou ze dne 25. července 1941, Úřední list č. 145 ze dne 28. července 1941, bylo stanoveno, že pracovní poměr soukromých zaměstnanců může býti rozváznán jen se souhlasem úřadu práce podle II. části vládní nař. 46/41 Sb. Podle § 16, odst. 2 tohoto vládního nařízení však není třeba souhlasu při rozvázání, může-li býti pracovní poměr zrušen podle platných předpisů bez dodržení výpovědní lhůty. Jedním z takových případů je také skončení pracovního poměru uplynutím doby podle § 30, odst. 1 zákona č. 154/34 Sb. o soukromých zaměstnancích. Tento předpis stanoví výslovně, že pracovní poměr ujednaný na určitý čas skončí se jeho uplynutím.

Vládní nařízení č. 46/41 Sb. má ostatně za účel ochranu zaměstnanců před samovolným nebo neoprávněným propuštěním a ochranu zaměstnavatele před neoprávněným odchodem zaměstnance. Oba předpoklady jistě nenastávají, jestliže se obě strany již při sjednání pracovní smlouvy dobrovolně dohodly, že pracovní poměr má skončiti před uplynutím určité doby. Za tohoto právního stavu je možno shora citované zákonné ustanovení pouze tak vykládati, že k rozvázání pracovního poměru sjednaného na určitou dobu není třeba souhlasu úřadu práce.«

Potud legální interpretace ministerstva sociální a zdravotní správy. K tomu uvádím, že ony účelové úvahy, jimiž ministerstvo dochází k závěru, že souhlasu úřadu práce třeba není, mluví pro stejný názor i při zániku pracovního poměru dohodou stran. Ani v takovém případě nelze totiž mluvit o neoprávněném propuštění zaměstnance nebo samovolného jeho odchodu. Kromě toho dlužno uvážiti, že pracovní poměr uzavřený původně na neurčitou dobu může býti dohodou stran změněn na pracovní poměr s určitým trváním, tedy pracovní poměr, který má skončiti uplynutím určité doby. Jistě i v takovém případě není potřebí souhlasu úřadu práce ke skončení pracovního poměru, protože ministerstvo zodpovídá abstraktně otázku, zda v přípa-

dech pracovního poměru, majícího skončiti uplynutím určité lhůty, je potřebí souhlasu úřadu práce.

S hlediska zde zaujatého plyne, že vynecháním bodu 1 v odst. 2, § 2 vládní nař. 323/39 při recepci tohoto paragrafu do § 16 vládní nař. 46/41 se právní situace nezměnila, poněvadž onen případ, kdy pracovní poměr končí dohodou stran, spadá již stejně pod pojem »zrušení pracovního poměru bez dodržení výpovědní lhůty« (§ 2, odst. 2, č. 2 vládní nař. 323/39, resp. § 16, odst. 2, č. 1, vládní nař. 46/41) a byla zvláštní jeho citace zbytečnou.«

Shrnuje nakonec svůj názor tak, že souhlasu úřadu práce je zapotřebí jen, dávali-li se výpověď, nikoli však, má-li pracovní poměr skončiti uplynutím určité lhůty a nebo, rozváže-li se dohodou smluvních stran.

Zřízení úřadu na ochranu živnostenského vlastnictví na Slovensku.

V příloze »Průmysl v Čechách a na Moravě« týdeníku »Die Wirtschaft« ze 7. března 1942 se uvádí:

Slovenským zákonem z 27. ledna 1942, č. 16 Sl. z., byl při ministerstvu hospodářství zřízen Úřad na ochranu živnostenského vlastnictví (Úřad na ochranu živnostenského vlastnictví). Do působnosti Úřadu náleží provádění úkolů, jež se týkají ochrany živnostenského duševního vlastnictví, zejména ochrany vynálezů, ochrany známek, ochrany vzorků, ochrany firmy a obchodního jména, ochrany původu zboží, potlačování nekalé soutěže, potlačování hospodářského vyzvědačství a podpory technického výzkumnictví. V těchto věcech přísluší Úřadu dosavadní působnost ministerstva hospodářství a patentního úřadu. Kromě toho mu přísluší dosavadní působnost správních úřadů I. stolice ve věcech, týkajících se rozhodování o neplatnosti zápisu vzorku nebo o ztrátě práva ke vzorku. Úřad má tato oddělení: a) všeobecné,

b) patentové, c) stížnostní a d) zrušovací. Všeobecné oddělení jest příslušné pro řízení v nesporných otázkách, týkajících se zejména známkové ochrany, vzorkové ochrany, ochrany firmy a obchodního jména, údajů o původu zboží a označení původu, nekalé soutěže, hospodářského vyzvědačství a zápisů do rejstříků. Patentové oddělení je příslušné pro řízení v otázkách, týkajících se zejména patentových přihlášek, odporů proti udělení patentu, vyložení, udělení, závislosti a úplného nebo částečného zamítnutí žádosti o udělení patentu. Stížnostní oddělení rozhoduje o stížnostech proti rozhodnutím všeobecného oddělení o zápisech do rejstříků a proti rozhodnutím patentového oddělení. Zrušovací oddělení rozhoduje: a) o výhradním právu na použití známky, o prioritě a převodu tohoto práva, o otázce, zda zapsaná známka může být používána třetí osobou, výmazu ochranné známky a o návrzích určovacích; b) o neplatnosti uložení vzorku nebo o ztrátě práv ke vzorku; e) o návrzích na odvolání, zrušení, odnětí patentu, o vyhlášení patentu za závislý, relativní neúčinnosti patentu, o udělení nucených licencí a návrzích určovacích; d) o předběžných otázkách v zásahových sporech. V případech, uvedených pod písm. a) až c), jest možno se odvolat do 60 dnů po doručení rozhodnutí ke Zvláštnímu senátu pro věci ochrany živnostenského vlastnictví při nejvyšším správním soudě. Proti opatřením a rozhodnutím, jimiž se připravuje konečné rozhodnutí všeobecného nebo patentového oddělení nebo usnesení, po případě konečné rozhod-

nutí senátu stížnostního nebo zrušovacího oddělení, není samostatná stížnost nebo samostatné odvolání přípustné. Ani proti mezitímnímu rozhodnutí není samostatná stížnost ani samostatné odvolání přípustné. V těchto případech je však možno příslušnému oddělení navrhnout, aby přípravné opatření nebo rozhodnutí referenta, případně mezitímní rozhodnutí změnil. Rejstřík Úřadu obsahuje rejstřík patentový, rejstřík zástupců ve věcech patentových, ústřední známkový a vzorkový rejstřík a potřebné abecední katalogy. Úřad vydává úřední periodický časopis, v němž uveřejňuje předepsané vyhlášky ve věcech své působnosti. Platnost všech předpisů, které odporují ustanovení zákona o zřízení Úřadu pro ochranu živnostenského vlastnictví se zrušuje. Všude tam, kde se v platných předpisech mluví o Patentním soudě, jest jím rozuměti výše uvedený Zvláštní senát, a všude tam, kde se mluví o Patentním úřadu, jest jím rozuměti Úřad pro ochranu živnostenského vlastnictví. Přihlášky a jiná podání ve věcech patentových, jež byla učiněna v době od 14. března 1939 do dne účinnosti nového zákona na ministerstvo hospodářství, se pokládají za přihlášky a podání učiněná Úřadu pro ochranu živnostenského vlastnictví. Opatření a rozhodnutí ministerstva hospodářství, vydaná v téže době v řízení o patentech, se rovněž považují za rozhodnutí a opatření Úřadu. Zákon o zřízení Úřadu pro ochranu živnostenského vlastnictví vstoupí v platnost 60 dní po svém vyhlášení, t. j. 8. dubna 1942.

Z právní praxe.

Přerušení civilních sporů do rozhodnutí NUC při námítce nepřiměřenosti.

Ve sporu Ck XVIa 141/1940 krajského soudu civilního v Praze žaloval žalobce pohledávku za provedené stavební práce. Žalovaný namítal

(mimo jiné) nepřiměřenost účtu. Soud vyžádal si znalecký posudek, který vyzněl ve prospěch žalobce (dokonce přiznal více, než bylo účtováno), načež žalobě bylo vyhověno. Žalovaný se odvolal a teprve v druhé stolici přednesl, že účet žalobcův od-